

PRECIOUS

reg. Lee Daniels / sce. Geoffrey Fletcher naar 'Push' van Sapphire / fot. Andrew Dunn / muz. Mario Grigorov / mon. Joe Klotz / met Gabourey Sidibe (Precious), Mo'Nique (Mary), Paula Patton (Ms. Rain), Mariah Carey (Ms. Weiss), Lenny Kravitz (Nurse John) e.a. / pro. Lee Daniels, Gary Magness & Sarah Siegel-Magness / 110' / VS / 2009 / dis. A-Film

Verhaal

De langste reis begint met een enkele stap.

De Afro-Amerikaanse Precious is 16 en zwanger van haar tweede kind. De verwekker van die kinderen is haar eigen vader. Ze woont in Harlem bij haar moeder, die haar fysiek en psychisch mishandelt. Op school is ze wat uit de boot gevallen en ze kan nauwelijks lezen en schrijven. Daar komt nog bij dat ze zich helemaal niet gelukkig voelt met hoe ze eruit ziet – ze is namelijk veel te zwaar.

Wanneer haar schooldirectrice er achter komt dat ze zwanger is, wordt ze van school gestuurd. Maar dan biedt diezelfde directrice haar een kans: ze mag naar een 'alternatieve school' waar ze kan leren lezen en schrijven. Daarna zou ze haar middelbare schooldiploma kunnen halen en naar het hoger onderwijs gaan, zodat de vicieuze cirkel van armoede en uitzichtloosheid doorbroken kan worden.

Op die 'alternatieve school' leert ze langzaam wat vriendschap is en krijgt ze eindelijk zelfrespect. Maar toch zijn ook dan niet alle problemen opgelost.

Ondanks het zware onderwerp (en een aantal harde momenten) blijft *Precious* een hoopvolle film.

Achtergrond

De film *Precious* is gebaseerd op het boek *Push* van Sapphire (dat zie je ook in de begingeneriek staan). Sapphire is het pseudoniem van Ramona Lofton. *Push* is gebaseerd op haar ervaringen als lerares op zo'n alternatieve school, waar ze meisjes als Precious en haar klasgenoten ontmoette. Sapphire speelt een klein rolletje in de film.

Precious is de eerste film van een Afro-Amerikaan (Lee Daniels) die genomineerd was voor een Oscar voor Beste Film. Het bleef bij een nominatie, maar Mo'Nique, die Precious' moeder speelt, won wel de Oscar voor beste vrouwelijke bijrol (en kreeg ook op andere festivals heel wat prijzen). Mariah Carey speelt de maatschappelijk werkster Ms Weiss, en zanger Lenny Kravitz is Nurse John.

Thematiek

Er komen een aantal zware thema's voor in *Precious*. Incest, mishandeling, armoede ... We zien hoe Precious wegvlucht in haar fantasie telkens als er iets naars met haar gebeurt. Ze stelt zich dan voor dat ze een succesvolle zangeres en danseres is, met – en dat is voor haar heel belangrijk, en het bewijst hoe weinig zelfrespect ze heeft – een vriendje met 'een lichtere huid', zoals ze zelf zegt. Een dergelijke vlucht is typisch voor slachtoffers van incest en mishandeling, het is een manier om de gruwel van wat er gebeurt te kunnen overleven. Daarbij vertellen Precious' dromen ons heel veel over haar verlangens. Het is opvallend dat die fantasieën afnemen vanaf het ogenblik dat ze op haar nieuwe school zit.

Een tweede thema is het lage zelfbeeld van Precious. Haar moeder boort haar voortdurend de grond in ('Jij kan helemaal niet dansen met die dikke kont van je') en scheldt haar voortdurend uit, of rammelt haar af. Haar vader misbruikt haar. In de klas op haar eerste school kan ze niet meedoen omdat ze niet kan lezen. Haar

(jongere) klasgenoten lachen haar uit, jongens op straat roepen haar na en duwen haar op de grond. Pas als ze in Ms Rains klas terechtkomt, waar ze met respect behandeld wordt en waar er naar haar geluisterd wordt, bloeit ze open.

Het derde (en belangrijkste) thema is dan ook de kracht van het onderwijs. Precious krijgt eindelijk zelfvertrouwen door de lessen bij Ms Rain en het respect en de vriendschap die ze ondervindt van haar lerares en klasgenoten. Maar het is een moeizaam proces. Precious slaagt er aanvankelijk niet in om ook maar een simpel regeltje tekst te lezen, omdat ze steeds de stem van haar moeder hoort, die haar vertelt dat ze toch overal te dom voor is. Pas als ze zich daar overheen kan zetten, begint de weg naar een nieuw leven.

Stijl

Onderwijs en kennis brengen licht in het leven van Precious, en dat laat de film ons wel heel letterlijk zien. Het appartement van Precious en haar moeder is donker. De alternatieve school baadt in het licht. Wanneer Precious zit te wachten op haar eerste les, wordt de gang links van haar licht. Ms Rain komt haar halen, en terwijl ze met Precious praat, staat zij in het licht. Dan gaat het meisje de gang door en loopt de klas in – en dan neemt het licht het hele beeld over, zodat we niets anders zien. Op die manier wil de regisseur ons duidelijk maken dat deze school Precious' redding zal betekenen.

Hoe moeilijk die eerste stappen zijn voor Precious, zien we wanneer ze met Ms Rain in haar kantoor zit voor een privéles. We zien de twee vrouwen door de halfopen luxaflex, zodat ze als het ware achter tralies zitten, de tralies van Precious' gevangenschap in haar schijnbaar uitzichtloze leven. Als Ms Rain Precious dan dwingt om te lezen ('Push yourself!') vallen die tralies weg.

Ook de muziek vertelt ons veel. Let op de belletjes die horen bij de fee die Precious haar sjaal geeft, en die ook in de andere fantasieën voorkomen. We horen ze voor het laatst op een moment waarin Precious volkomen in de realiteit staat: ze ziet zichzelf in de spiegel bij de sociale dienst, en ze besluit dat ze goed is zoals ze is. Op dat moment heeft Precious zichzelf eindelijk geaccepteerd.

Wanneer Precious voor het eerst naar het gebouw kijkt waar ook haar nieuwe school is, horen we het liedje 'Did you ever see a dream walking?'. Die droom zal uiteindelijk uitkomen, zij het op een andere manier dan Precious gefantaseerd had.

Vragen (na de film)

- 1 De rode sjaal van Precious is al te zien in de allereerste beelden (waar?) en duikt daarna voortdurend op. Wat is de betekenis van de rode sjaal?
- 2 Wanneer Precious zich voorstelt in de klas van Ms Rain, zegt ze dat ze nog nooit gesproken heeft in de klas. Wat is haar antwoord wanneer Ms Rain vraagt hoe ze zich nu voelt? Wat zegt dat over haar leven?
- 3 Vanaf het moment dat Precious bij Ms Rain terecht komt, verandert haar gedrag langzaam. Geef voorbeelden.
- 4 Precious krijgt de raad om haar kinderen te laten adopteren. Dat wil ze niet. Wat zijn de argumenten voor adoptie, en wat is Precious' antwoord daarop? Wat is jouw standpunt in deze discussie? Waarom?
- 5 *Precious* is een film over het belang van onderwijs. Ben jij het eens met de boodschap van de film? Weet je nog andere voorbeelden van mensen (of groepen) voor wie onderwijs wel eens de redding zou kunnen betekenen?